

Ritim Kadını: Zeynep TUNA

Zeynep Tuna, 1988 yılında Sivas'ta doğdu. Pendik Anadolu İmam Hatip Lisesi ve Moda Anadolu Kız Meslek Liselerinde okuyarak lise eğitimini tamamlamıştır. Anadolu Üniversitesi Sosyal Hizmetler, Atatürk Üniversitesi Çocuk Gelişimi, Atatürk Üniversitesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım bölümlerinde lisans öğrenimini tamamladıktan sonra anaokulu öğretmenliği yanı sıra, birçok dergi ve gazetede köşe yazıları yazarak, röportajlar yapmıştır. Uzun yıllar birçok sivil toplum kuruluşunda çeşitli kademelerde aktif olarak görev almış; çocuklarla, gençlerle, kadın ve yaşlılarla sahada birebir çalışmış hayatlarına dokunmuştur. Pandemiye denk gelmesi sebebiyle Haliç Üniversitesi Psikoloji alanında Yüksek Lisans öğrenimine ara vermiş bu sırada okullarda; okul öncesi, ilk-orta-lise öğrencilerine ritim/def eğitimleri vermeye başlamıştır. Sevgili Hocamız birçok alanda eğitimler almış (Manevi Rehberlik ve Değerler Eğitimi, Hitabet Eğitimi, Masal ve Hikaye Anlatıcılığı, Müzik ve Hareket Eğitimi, Bendir, Def) ve aldığı bu eğitimleri çocuk-genç ve kadınlara aktarmak için Zeygah Kültür Sanat Eğitim Platformu'nu kurmuştur. Önceleri seyyar/seyyah bir şekilde il il, ilçe ilçe devam eden bu eğitimler meyvesini vermeye başlamış ve

kocaman bir aileye dönüşmüştür. Sadece kadınlardan oluşan sanat yönetmenliğini/şefliğini yaptığı 30 kişilik bir ekip ile “Zeygâh Ritim Topluluğu” olarak binlerce kadına tematik konserler düzenlemiştir. Yoğun talep, yaşanmışlıklar, gözlemler ve elzem bir ihtiyaç neticesinde “Zeygâh Sanat Kadınlara Mahsus Sanat” sloganı ile, sadece kadın eğitimcilerin ve öğrencilerin olduğu, 13 farklı branşla ilk kadın ve çocuklara yönelik sanat merkezi olan Zeygâh Sanat Atölyesi'ni Üsküdar'da kurmuş ve halen bu güzel mekanı işletmektedir.

Kendisinin aile hayatından biraz bahsetmek isterim sizlere. Pek yakın zamanda kaybettiği babacığı -cennetmekan- hayatının başkahramanıdır. Kendisinin buralara gelmesinde en büyük yardımcısı olan şeylerden birinin babasının küçükken sözlük okutması olduğunu söylüyor. Sâyesinde hayata 1-0 önde başladığını dile getiriyor. Bu kadar güzel bir dağarcığa sahip hocamızın yalnız küçük bir kelimeye zaafı var: ‘LAN’

Evet, ‘lan’ kelimesine zaafı var. Söylemekten adeta zevk aldığı bu kelime Zeynep Hocamızın dillerinden zarif bir şekilde dökülüyor . Yeri geldiğinde ses tonlamasıyla kelimeye raks ettiren Zeynep Hocamızın renkli yaşantısına anlam katan bir kelime olduğunu düşünüyorum. Gelin isterseniz röportajımıza sorularımızla başlayalım ve vereceğim birkaç bilgiyi röportajımızın aralarında sizlere sunayım.

Bizlerin en merak ettiği konu bu yola nasıl başlamış olmasıydı. Bizde ilk bu soru yönelterek röportajımıza başladık.

-Ne diyerek bu yola çıktınız, amacınız neydi?

+Bismillah diyerek. Vallahi bak, dedim ki “Ey güzel Rabbim! Bu yol zor biliyorum ama Sen zoru kolay edensin, güzel insanları karşıma çıkar, insanlık için geleceğimiz için, öte âlem için faydalı, keyif alacağımız, yaparken usanmayacağımız, yorulsa ta daha iyisini yapmak için çabaladığımız, en fazla soluk almak için durduğumuz, hayırla, helal dairede, aşkla, şevkle, muhabbetle yolu güzellikten geçen tüm kadınlarla/gençlerle güzel işler yapalım, güzel örnek olalım...”

Duadan da anlaşıldığı üzere gayem; kıymetli kadınlarımızın, sevgili gençlerimizin ve göz bebeğimiz yavrularımızın ilgi duydukları kültür/sanat/edebiyat alanlarında (belki ilerleyen zamanlarda başka güzel alanlarda) kendileri ve gelecekleri için güzel meşgaleler ile vakitlerini bereketlendirmeleri. Muhabbetle koştukları, soluk aldıkları, nefes oldukları ve öğrendiklerini, Zeygâh'tan daha büyük kitlelere ulaştırmaları. İyiliğin ve güzelliğin “bulaşıcı” olduğuna iman ediyorum. Yukarıdaki üç yol da (kültür/sanat/edebiyat) inanıyorum ki güzelliği, iyiliği arttıracak hoş bir seda ve vasıta...

“Ümmetin yarısı kadınlardan oluşur, diğer yarısını da kadınlar yetiştirir.”

‘Helal daire keyfe kâfidir’ cümlesi Zeygâh’ın kuruluş amaçlarından biridir. Kuruluş amacından bahsetmişken ismin kuruluşundan da bahsedelim. Kelimenin ilk hecesi olan ‘Zey’ Hocamızın isminin ilk hecesidir. Kelimenin devamındaki ‘gah’ hecesi ise Farsça’da ‘yer, makam, durak’ anlamlarına gelmektedir.

-Sizce modern dünyada Müslüman kadının misyonu ve vizyonu ne olmalı?

+Sevgili gençler öncelikle modernlikten yahut modernlikten kastımız nedir?

Eğer kapitalist dünya sisteminin dayattığı bireysel/toplumsal olarak değerlerimizden, geleneklerimizden kopuşa işaret eden bir modernlik ise bu sistemi reddettiğimi söyleyerek söze başlamak istiyorum. Zira toprağa yani köklerine/değerlerine bağlı olmayan bir inancın temsilcilerinin kadın yahut erkek fark etmez bir yere varamayacağını toz taneleri gibi savrulacağını düşünüyorum. Buradan hareketle Müslüman bir kadının vizyonu öncelikle modernizmin dayattıklarına rağmen, dünyanın geçici hallerine kapılmadan rıza-i ilahiye uygun yaşamaya gayret etmektir.

İslam’ın bahsettiği güzelim özgürlükler içinde kendi medeniyetinin değerlerini kuşanarak sürekli diri, iradeli, uyanık, hoşgörülü, samimi ve her ne iş yapıyorsa orada gücü nispetince kendini geliştirmek, okumak ve öğrenmek olmalı.

Kadın bereketlidir, bereketini çevresine yaydığı nispete gelecek nesiller daha ahlaklı daha başarılı, daha faydalı ve bir o kadar da güçlü olacaktır.

Misyonu ise; Nuri Pakdil’in mısralarında söylediği gibi kadın “**bir çocuktan bir Kudüs yapar**” bu bilinçle başta kendisine, sonra çevresinde temas ettiği tüm yaratılmışlara, merhametle, samimiyetle, adaletle muamele ederse iki cihanda da feraha erecek meyvelerini toplayacaktır.

-Peki hocam modern dünyanın Müslüman kadına dayattıkları nelerdir?

+İlk soruda girizgâh yapmıştık, oradan devam edelim.

İman etsin yahut etmesin tüm kadınların “modern dünya düzeni” çarklarının arasına uzuvlarını kaptırıp, yarım bırakılmaya çalışıldığını düşünüyorum. Bu öyle bir hal aldı ki çoğu kadın farkında değil. Özellikle kapitalist düzenin bir tezahürü olarak tüketmek/tükenmek bir labirent gibi tüketirken tükeniyor, tükenirken çevremizi ve kendimizi tüketiyoruz nihayetinde. Her şeyin fazlası zarar. İlle de çok güzel, çok eğitilmiş, çok güçlü, çok özgüvenli vb. olmak zorunda değiliz. Bu ‘çokluk’ zehirlenmesini yaşamaktan hele hele ölçüyü kaçırmaktan muhafaza etsin Mevla bizi...

Kadın, kendi kıymetini, güzelliğini anlamalı ve onu muhafaza etmeli, bunu yaparken de en doğru rehber kitabımız Kur’an’ı rehber edinmeli. Zira esasen bizlerin ölçüsü ve özgürlüğü o kutsal kitapta (Kur’an-ı Kerim’de) yazılı. Kimsenin algılarımızla, alıcılarımızla, değerlerimizle oynamalarına izin vermemeliyiz.

Kadın toprağın kalbidir o bozulduğunda ağaçlar yeşermez meyveler tat vermez, yapraklar kurur...

Zira Hasan El Benna’nın söylediği gibi “Ümmetin yarısı kadınlardan oluşur, diğer yarısını da kadınlar yetiştirir” Bu zaviyeden baktığımızda bugün yaşadığımız zehirlenmelerin sebebi çok açık değil mi?

Düşünsenize bir taşla iki kuş...

Elbette ümitvarız. Bilinçli, okuyan, sorgulayan, dayatılanları reddeden kadın sayısı azımsanmayacak kadar var. Allah sayılarını arttırsın. Fakat söylem, eylem ve irade mühim...

-Siz modern dünya da Müslüman bir kadın olarak toplum baskısı altında kaldınız mı (kadınlar evde oturur gibi söylemler vb.)?

+Elbette, çok eski zamanlardan bu zamana, her çevreden her fikirden insanlar tarafından bir takım baskılara maruz kaldık/kalıyoruz. Özellikle inanç meselesi...

Eğer Müslüman bir kadınsanız her inançtan insanın hedefi haline gelebiliyorsunuz. Fakat neyle kuşandığınız mühim. Hoşgörü, sabr-ı cemil, suya/kara/borana dayanıklı güzel dualarınız varsa kalkan olarak, hepsini savıyorsunuz. Belki izi kalıyor kalkanda (yahut ruhta) fakat kalbinize danışıyorsanız ve kalbiniz “yürü” diyorsa, yoldaki taşları toplayıp ondan bir güzel yol inşa ediyorsunuz, aramızdan gelenlere rahatlık olsun diye... Hem değil mi birileri konuşacak ve biz işimize bakacağız!

-Ekibinizi kurarken sizi kötü etkileyen bir olay oldu mu?

+Kötü demeyelim de acı tecrübeler yaşadım...

O acı tecrübeler sayesinde de çiçek bahçesi gibi bir ekip derledim. Arada dikenler de olacak elbette - ki gülün, karanfilin kıymetini bilelim. Şaka bir yana, güzel dualar yeri zamanı gelince “Ol” diyenin aşkına oluveriyor kuzum.

Ve çok şükür bugün o güzel dualar ile yürüyoruz canım ekibimle (hepinize selam eder gözlerinizden öperim..)

-Sadece kadınlar için konser verdiğinizizi ilk duyan insanlar nasıl tepki veriyorlar?

+Mutluluktan gözleri dolan, heyecandan havaya uçan da oluyor... Ön yargıları ile yanaşan da. Tekfir eden dahi oldu inanır mısınız? Nihayetinde burası dünya ve her insan ile aynı fikirde olmak zorunda değiliz. Önce birbirimizi anlamaya ihtiyacımız var. Anlamak için çaba sarf etsek çok mesafe kat edeceğiz...

Konserlerimizde kundakta bebek te var, 70 küsur yaşında hanımefendiler de. Gelenlerin güzel dönüşleri bizlerin şevkini arttırıyor. Gelmeyenleri özellikle bekliyoruz; zira tanışmanız seversiniz.

Konser demişken hocamızın biricik yol arkadaşı ‘hem-raz’dan sizlere bahsetmek isterim. Hem-raz hocamızın definin ismi. Manası sırdaş,dost demek. Hocamız onca engebeli yolların neticesinde yanında biricik defini bulması hasebiyle bu ismi layık görmüş. Onca yıldır beraberler ancak 3 yıldır bu isme sahip. Hocamız çok düşünmüş , genel-geçer bir isim olmasın diye üzerine kafa yormuş ve en sonunda bu isimde karar kılmış. Kendisinin her müzik aleti sahibine verdiği naçizane tavsiyelerinden biridir. Nedenini soracak olursanız diye ben size verdiği cevabı iletayim: ‘Yüklediğimiz anlam kadar içimizde yaşar.’

Düşündüren bir cevap değil mi?

-Şuan sürdürdüğünüz bu düzeni gelecekte nerede görüyorsunuz?

+Öncelikle kadim kültürümüzü gelecek nesillere aktarmak için çabalarken, geçmişte bazı talihsiz derin yaralar aldık. Yaralarımızı sararken maalesef bizim yerimize başkaları o güzel yolları çoktan işgal etmişti. Şimdi eğer bu düzeni değiştirebilir ve geliştirebilirsek gelecek nesillere kendi özünden tertemiz bir miras bırakabilmeyi niyaz ediyorum. Ve inanıyorum ki siz kıymetli gençler bu kültürel mirası muhafaza edecek daha güzel yerlere getireceksiniz.

- Hayat mottonuz nedir?

+Birazdan ard arda söyleyeceğim, ailemden hal dili ile öğrendiğim, hayatımı şekillendiren ve tesiri müthiş eylemler; *sev, paylaş, iyiyi çağır, güzelliği çoğalt, duyarlı ol, ardında iyi izler bırak, hakkı gözet, sabret, affet ve şükret...*

Deneyin hakikaten çalışıyor ..

Hocamızın bu hayat mottolarının yanı sıra verdiği küçük hayat sırrı zihninizdeki bütün taşları yerine oturtuyor:

Bütün yolculukların sonu kendine..

Aslında düşündüğümüzde çok doğru değil mi? O kadar meşakkatli yolculukların sonunun kendine çıkması kimi insanı rahatlatır ve konfor alanında hissettirir. Kimi insanı da mutsuz kılar ve boşa koştugu duygusuna kaptırır. Fakat bu hayatın kanunlarından biri gibidir. Netice bellidir. Muhiddin İbn Arabi'nin de dediği gibi: *Anladım ki bütün yolculuk, kendimden kendime imiş.*

- Yapmakta olduğunuz işinizin en zor kısmı nedir?

+En zoru ne bilmiyorum fakat birçok işin en zor kısımları sırasıyla; ilk adımı atabilme cesareti göstermek, sebat etmek, sabırlı olmak sanıyorum. Bu üçünün temeli ise inancı ve ümidi gönülden bırakmamak...

-Sizin yolunuzdan gelmek isteyen gençlere ne tavsiye edersiniz?

+Mehmet Akif'in dizeleriyle cevap vereyim:
*"Allah'a dayan, sa'ye sarıl, hikmete râm ol
 Yol varsa budur, bilmiyorum başka çıkar yol."*

Röportajımıza hocamızın odasında devam ederken masasının arkasındaki duvarda asılı olan tablo dikkatimizi çekti. Tablo'da gördüğümüz bir tankın önünde masa kurup oturmuş bir kadın ve bir erkekti. Böyle söyleyince sizde anlam çıkaramadınız doğal olarak. Üstüne biraz düşündük , çıkarımlar yaptık ve sonrasında içerdiği mesajı hocamızdan öğrendik. Tablo da anlatılan şu ki : *hayatın, bir tankın ucundaki topun salise içinde ateşlenmesi ile ölecek kadar kısa ancak masanın üzerine masa örtüsü serecek kadar önemli olması.* İşte yerlere göklere sığdıramadığımız hayat budur.

Hocamızın tek gençlerle değil, çocuklarla da arası pek iyi olduğunu biliyoruz. Çocuklarla olan bağı anlatmadan önce gençlerle arasında olan bağı açıkladığı nadide cümlesini sizlerle paylaşmak isterim: *'Çocukların boyu hizasına geldiğimiz gibi gençlerle kalp hizasına gelmeliyiz.'*

Kimi zaman tek istekleri anlaşılacak olan gençlerin ihtiyacının bu cümlede saklı olduğunu düşünüyorum. Gençlerden sonra gelelim çocuklara. Her çocuğun mutlaka karşılaşmak isteyeceği süper kahramanlardan biri olabilir Zeynep Tuna. Çünkü o kusurun çocuklarda yahut gençlerde olduğuna değil , büyüklerde olduğuna inanıyor. Kendisinin yolda karşılaştığı çocuklar ile arasında geçen muhabbetten size biraz bahsetmek isterim. Işıklarda bizler aracın içerisinde iken camlara gelen çocukları hepimiz biliriz. Kimimiz bakmamaya gayret ederiz kimimiz para veririz. Fakat Zeynep hocanın yaklaşımı çok farklı. (Belki de ben ilk defa duyduğum için bu kadar farklı geliyordur bilemem.) Işıklarda karşılaştığı çocukların kimisine kek , meyve suyu veriyor kimisine de kitap, defter. O an arabasında çocuk için ne varsa çocuklara onları veriyor. Çünkü düşüncesi şu: **Çocuklardan alamayacakları şeyleri çocuklara vermeliyiz.** Hatta kitap verdiği bazı çocuklar tekrardan Zeynep hoca ile karşılaşınca okudukları kitapları anlatıyorlarmış. Muhteşem değil mi?

Çocuklarla
 boy hizasına
 geldiğimiz gibi
 gençlerle de
 kalp hizasına
 gelmeliyiz.

-İçinde bulunduğunuz camianın sizden bir şeyler götürdüğünü hissediyor musunuz?

+Camia değil de bizim hayata baktığımız pencereler mühim. Neyle besliyoruz kendimizi dolayısıyla çevremizi. Neye rağbet ediyoruz? Az evvelki sorularda da anlatmaya çalıştım söylem/eylem birliğimiz var mı? Bizi biz yapan yegane güzellikler...? Yahut imkân varken yapamadığımız belki sakındığımız hoş hasletler neler?

Hayatını önce öğrenmeye sonra öğretmeye adanmış olan hocamızın serüvenini , düşüncelerini biraz da olsa aktarmaya çalıştık. Nereye kadar süreceğini sorduğumuzda , kendisi içindeki boşluk kapanıncaya kadar diyerek cevapladı ve sözünü devam ettirdi:

İçindeki boşluk kapanınca bu dünyadan göçmüş olacağım.

+Camiaya değil, Mutlak Bir olana tam teslim olalım, O'nun sözünü kalp kulağımız ile iştelim. Biz önce kendimizden başlayalım götürdülerse yerine daha iyisini koyalım... Şeyh Galip'in sözleri ile bu hoş muhabbetimizi demlendirelim...

“Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen”

Kıymetli Zeynep Tuna Hocamıza eşsiz sohbeti için şükranlarımızı sunarız. Kendisi, bizler Zeygâh'tan ayrılırken kapının kapanmadığının altını çizdi. Bizde sizlere söylemiş olalım. Zeygâh'ın ve Zeynep Tuna hocamızın kapıları bütün kadımlara açık..

Sevgiyle, muhabbetle ve sedâ ile kalın..

Emine ATEŞ

Hoşça bak
zâtına
kim zübde-i
alemsin sen

Merdüm-i dîde-i
ekvân olan
âdemsin
sen

Zeygâh Ritim Topluluğu konseri